

NATIONELLA LÄRANDEMÅL FÖR ALLMÄNMEDICIN INOM 6-ÅRIGA LÄKARUTBILDNINGEN

Bakgrund

Hösten 2021 startade den nya 6-åriga legitimationsgrundande läkarutbildningen på landets lärosäten. I och med detta ställs nya och högre krav på uppnådd kompetens vid examen jämfört med den 5,5-åriga utbildningen. För att möta kraven på att studenterna ska uppfylla de nya nationella examensmålen har respektive lärosäte arbetat fram nya utbildningsplaner och läkarprogrammet kommer även i framtiden att ha olika struktur vid de olika lärosätena. Allmänmedicin växer som ämne generellt inom läkarutbildningen och flera lärosäten kommer att förlägga en längre sammanhängande period av klinisk praktik i primärvården. Mot bakgrund av detta togs 2020 initiativ från Uppsala Universitet till nationellt samarbete för att formulera gemensamma lärandemål för allmänmedicin för implementering inom nya läkarutbildningen. Representation har funnits från samtliga lärosäten och arbetet har resulterat i lärandemål som samtliga lärosäten ställer sig bakom. Aktuell sammanställning av lärandemål är slutversion av arbetet efter remiss till samtliga lärosäten och till SFAM, Svensk förening för allmänmedicin.

Allmänmedicin som ämne skiljer sig en del till innehåll, omfattning och placering under grundutbildningen mellan lärosätena. Vår intention med nationella lärandemål är att det som där är inkluderat också ska examineras under läkarutbildningen, dock med utrymme för och hänsyn till lokala variationer vilket till exempel medför att lärandemål i vissa fall examineras av annat ämne.

Utöver expertkompetens inom arbetsgruppen och remissinstanser vilar utformningen också på de nationella examensmålen samt nationellt formulerade EPA som införs på alla läkarprogram i och med nya 6-åriga läkarutbildningen. De nationella examensmålen anger kunskapsmål som krävs för att erhålla legitimation som läkare. EPA står för *Entrustable professional activities*, och är en formativ bedömning av aktiviteter som ingår i läkares dagliga arbete som kommer att göras löpande och regelbundet av kliniska handledare under studenternas kliniska placeringar. Uppbyggnad, formulering och avgränsning av lärandemål inom allmänmedicin behöver således förstås mot bakgrund av dessa två nationella ramverk. Efter varje lärandemål för allmänmedicin i sammanställningen nedan anges vilket nationellt examensmål och/eller EPA som målet anknyter till.

Dokumentet är undertecknat via digital signering av utsedd ansvarig lärare från läkarprogrammet vid respektive lärosäte:

Göteborgs Universitet

Ronny Gunnarsson, ämnesföreträdare
Kontaktperson: Dominique Hange

Karolinska Institutet

Helena Salminen, ämnesföreträdare
Kontaktperson: Helena Salminen

Linköpings Universitet

Carl Johan Östgren, ämnesföreträdare
Kontaktperson: Magnus Falk

Lunds Universitet

Veronica Milos Nymberg, ämnesansvarig T11
Anders Halling, examinator T11
Kontaktperson: Veronica Milos Nymberg

Umeå Universitet

Lotta Harnevik, ämnesansvarig grundutbildning
Patrik Wennberg, ämnesföreträdare
Kontaktperson: Lotta Harnevik

Uppsala Universitet

Mats Martinell, ämnesföreträdare
Kontaktperson: Annika Nolin, Per Kristiansson

Örebro Universitet

Mikael Hasselgren, biträdande programansvarig
Kontaktperson: Mikael Hasselgren

NATIONELLA LÄRANDEMÅL FÖR ALLMÄNMEDICIN INOM 6-ÅRIGA LÄKARPROGRAMMET

Kunskap och förståelse

- 1) Kunna förklara innebörden av ett allmänmedicinskt arbetssätt; grundat på patientcentrerad handläggning, symtom utan säker diagnos, stegvis utredning, exspektans, uppmärksamhet på patientens egna resurser samt beaktande av betydelsen av kontinuitet, helhetssyn och geografiska förutsättningar (*Examensmål 1*)
- 2) Visa fördjupad medicinsk kunskap om vanliga sjukdomar och bakomliggande orsaker till vanliga symtom och sökorsaker i primärvård. (*Examensmål 1*)
- 3) I primärvårdens kliniska kontext redogöra för tillämpning av sensitivitet, specificitet, positivt och negativt prediktivt värde och likelihood ratio för att avgöra vilka undersökningsfynd som är att betrakta som normala och vilka som bör föranleda vidare utredning. (*Examensmål 2, 3*)
- 4) Kunna redogöra för vanliga behandlingar (farmakologiska och icke-farmakologiska) som ordineras inom primärvården inklusive indikation, kontraindikation, verkningsmekanism samt viktiga biverkningar och interaktioner. (*Examensmål 1*)
- 5) Kunna redogöra för levnadsvanors betydelse för hälsa och sjukdom med särskilt fokus på alkohol, tobak, matvanor, fysisk aktivitet och stillasittande samt redogöra för evidensbaserade metoder för att förändra levnadsvanor. (*Examensmål 5, 22*)
- 6) Redogöra för viktiga medicinska och etiska överväganden vid vård i livets slutskede. (*Examensmål 4*)
- 7) Redogöra för arbetsgången vid väntade och oväntade dödsfall utanför sjukhus. (*Examensmål 9*)
- 8) Redogöra för den patientcentrerade konsultationens tre steg (patientens del, läkarens del och den gemensamma delen) och motivera delarnas innehåll, funktion och kronologi för läkarens diagnostiska och pedagogiska uppgift, samt dess betydelse som verktyg i en personcentrerad vård. (*Examensmål 3*)
- 9) Identifiera och beskriva kompetens- och ansvarsområden för de olika professionerna som samverkar inom primärvården. (*Examensmål 7*)
- 10) Redogöra för svensk primärvårdsuppbyggnad avseende organisation och uppdrag i relation till det svenska hälso- och sjukvårdssystemet, inklusive den förebyggande hälsovårdens uppdrag inom exempelvis barn-, mödra- och skolhälsovård. (*Examensmål 7*)
- 11) Redogöra för betydelsen av vetenskap och beprövad erfarenhet i primärvårdens kliniska arbete. (*Examensmål 2, 3*)

Färdigheter och förmåga

- 12) Visa förmåga att självständigt, utifrån allmänmedicinskt arbetssätt, handlägga patienter med vanliga sökorsaker utifrån ett helhetsperspektiv där patientens sjukdomar och individuella förutsättningar vägs in (tex kognitiv förmåga, socioekonomi, kulturell bakgrund, genus, hälsolitteracitet, tilltro till egen förmåga). (*Examensmål 13, EPA 1-4*)

- 13) Visa förmåga att självständigt kunna inhämta anamnes, utföra kliniskt relevant status, använda relevanta medicinska kunskaper och färdigheter samt genomföra medicinska procedurer patientsäkert vid vanligt förekommande situationer i primärvård. (*Examensmål 11, 13; EPA 1-4*)
- 14) Visa förmåga att självständigt prioritera arbetsdiagnos bland relevanta differentialdiagnoser och i samverkan med patient/anhöriga, planera adekvat utredning samt behandla och följa upp vanliga tillstånd hos patienter i primärvård. (*Examensmål 11, 13; EPA 3-4*)
- 15) Visa fördjupad förmåga till kliniskt resonerande och medicinskt beslutsfattande baserat på analys och integrering av information från anamnes, status, journaluppgifter och undersökningsfynd med värdering av acceptabel osäkerhet och i samverkan med patient/anhöriga i primärvård. (*Examensmål 11, 13; EPA 1-4*)
- 16) Visa förmåga att kunna bedöma adekvat vårdnivå och vid behov remittera patient såväl vid akuta tillstånd som vid misstanke om potentiellt allvarligt bakomliggande tillstånd eller vid behov av bedömning, utredning och/eller behandling via annan specialitet. (*Examensmål 13, EPA 3*)
- 17) Visa förmåga att hantera för primärvården relevanta digitala verktyg samt bedöma och prioritera för vilka individer, grupper och situationer de är tillämpliga men också hantera situationer när dessa inte fungerar. (*Examensmål 20, EPA 8*)
- 18) Kunna ordinera och förskriva läkemedel på recept (inklusive dosdispensering), förskriva hjälpmedel, ge tydliga, patientsäkra muntliga och skriftliga instruktioner och ordinationer samt självständigt kunna genomföra och dokumentera läkemedelsgenomgång. (*Examensmål 15, EPA 8*)
- 19) Kunna initiera/föreslå rehabiliterande åtgärder samt skriva underlag för sjukskrivning. (*Examensmål 15; EPA 3, 4, 8*)
- 20) Kunna tillämpa den patientcentrerade konsultationsmetoden i dess kronologiska tre steg i klinisk praktik och där kunna ta vara på innehållet i "Patientens del" till kliniskt tänkande i "Läkarens del" och för samverkan i "Gemensam del". (*Examensmål 10; EPA 1, 3, 4*)
- 21) Kunna utföra patientens del (i den patientcentrerade konsultationsmetoden) med klargörande av patientens agenda inklusive tankar, oro och önskan med hjälp av därtill anpassade samtalsverktyg som känslomässig bekräftelse och sammanfattning. (*Examensmål 10, EPA 1*)
- 22) I läkarens del (i den patientcentrerade konsultationsmetoden) kunna integrera patientens spontana berättelse samt tankar, oro och önskan med fördjupad anamnes och status samt medicinsk kunskap för att uppnå differentialdiagnostisk bredd och precision. (*Examensmål 10; EPA 1, 3*)
- 23) Kunna genomföra gemensam del (i den patientcentrerade konsultationsmetoden) genom att börja med att adressera patientens frågor inklusive tanke, oro och önskan, sedan förklara läkarens bedömning, förhandla, gemensamt fatta beslut, definiera "säkerhetsnät" och slutligen be patienten återberätta vad hen uppfattat. (*Examensmål 10; EPA 1, 3, 4*)
- 24) Förmåga att hos en patient kunna identifiera ohälsosamma levnadsvanor, värdera riskfaktorer för sjukdom och ohälsa samt kommunicera detta till patienten och i samråd med patienten påbörja individuellt anpassade åtgärder för att främja hälsa och förebygga sjukdom. (*Examensmål 10, 14, 22; EPA 5*)

- 25) Kunna identifiera och bemöta individer med olika typer av utsatthet (såsom våld och missbruk) samt föreslå åtgärder utifrån gällande lagstiftning med beaktande av etiska principer. (*Examensmål 6, 10, 15; EPA 1 - 4*)
- 26) I samband med vanligt förekommande situationer inom primärvård kunna identifiera behov av kontakt med instanser utanför hälso- och sjukvården såsom kommun, Försäkringskassa och arbetsgivare. (*Examensmål 17, EPA 9*)
- 27) Kunna samarbeta med andra professioner i primärvård vid handläggning av patienter, i så väl akuta som icke-akuta situationer, vid kroniska sjukdomstillstånd och rehabilitering. (*Examensmål 17, EPA 9*)
- 28) Kunna sammanfatta och kommunicera relevant information från anamnes, status och journaluppgifter till kollegor muntligt (enligt SBAR) och skriftligt (i remisser och journalanteckningar) som underlag för klinisk bedömning och samverkan kring patienten. (*Examensmål 15, EPA 3, 8, 9*)
- 29) Visa förmåga att i relevanta situationer efterfråga handledning och visa följsamhet till denna. (*Examensmål 21, 23; EPA 9*)
- 30) Visa förmåga att etablera professionella och förtroendefulla relationer till patienter, anhöriga, medarbetare och medstudenter på basen av empati, kunskap och uppriktighet samt tillämpa ett helhetsperspektiv i bemötandet och den fortsatta medicinska handläggningen. (*Examensmål 21, EPA 1, 3, 4, 9*)
- 31) Kunna tillämpa för primärvården relevant lagstiftning/myndighetsutövning. (*Examensmål 15, EPA 8*)
- 32) Självständigt identifiera, analysera och dokumentera tillbud, risk eller negativ händelse inom primärvården. (*Examensmål 8, EPA 10*)
- 33) Visa förmåga att diskutera skillnader mellan sjukhusens och primärvårdens populationer och vad det betyder för tolkningen av vetenskapliga artiklar och behandlingsrekommendationer. (*Examensmål 2, 19*)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 34) Föra ett resonemang med utgångspunkt i etiska principer i vården och deras tillämpning i direkt patientarbete inom primärvården (autonomiprincipen, människovärdesprincipen, behovs- och solidaritetsprincipen och kostnadseffektivitetsprincipen). (*Examensmål 4*)
- 35) Föra ett resonemang avseende tillämpbarheten av vetenskapligt baserade rekommendationer och beprövad erfarenhet för den individuella patienten vid vanliga sjukdomstillstånd i primärvården. (*Examensmål 19*)
- 36) Reflektera över hur egna erfarenheter, värderingar och känslor påverkar interaktionen med patienten. (*Examensmål 21*)
- 37) Kunna analysera en konsultation med avseende på varje dels innehåll och funktion och därtill ge konkret, icke-värderande återkoppling på egna och kollegors konsultationer. (*Examensmål 21, 23*)
- 38) Självständigt och omdömesgillt analysera och reflektera över sina kunskaper och färdigheter inom handläggning och arbetssätt i primärvård, identifiera vilka områden som behöver utvecklas ytterligare samt hur denna utveckling kan ske. (*Examensmål 23*)

DELTAGARFÖRTECKNING

Göteborgs Universitet

Bernhard von Below, affilierad lärare
Cecilia Björkelund, senior professor
Bledar Daka, lektor
Ronny Gunnarsson, professor
Dominique Hange, lektor
Tine Högberg, affilierad lärare
Beatrice Joneken, affilierad lärare
Jessica Liljeblad, affilierad lärare
Kerstin Rödström, affilierad lärare
Ingmarie Skoglund, adj lektor
Maria Waller, affilierad lärare
Marie Walther, affilierad lärare
Henrik Åhsberg, affilierad lärare

Karolinska Institutet

Charlotte Hedberg, klinisk adjunkt
Kristin Hjärleifsdottir-Steiner, klinisk adjunkt
Helena Salminen, lektor
Sigrun Svanholm, klinisk adjunkt
Maria Tasola, klinisk adjunkt
Eva Toth-Pal, klinisk adjunkt
Caroline Wachtler, klinisk adjunkt
Maria Wolf, klinisk adjunkt

Linköpings Universitet

Magnus Falk, bitr professor
Anna Moberg, lektor

Lunds Universitet

Katarina Bengtsson, affilierad lärare
Kristina Bengtsson Boström, adj professor
Anders Halling, professor
Veronica Milos Nymberg, affilierad lärare
Lena Åström, affilierad lärare

Umeå Universitet

Ina Asklund, adj lektor
Anna Bengtsson, adj lektor
Lotta Harnevik, adj adjunkt
Thorbjörn Lundberg, lektor
Anna Myleus, bitr lektor
Maria Nordendahl, lektor
Anna Nyfelt, adj adjunkt
Malin Sjöström, lektor
Patrik Wennberg, lektor
Andrée Wennstig, adj adjunkt

Uppsala Universitet

Bo Karlsson, affilierad lärare
Per Kristiansson, pensionerad lektor
Mats Martinell, lektor
Annika Nolin, forskningsassistent
Magnus Peterson, lektor

Örebro Universitet

Mikael Hasselgren, lektor

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign